Нормативно-правове регулювання інформаційних відносин у діяльності Державної прикордонної служби України

Наукова робота на здобуття державної премії Президента України для молодих вчених

КУШНІР ІРИНА ПАВЛІВНА

доктор юридичних наук, ***заступник начальника кафедри адміністративної діяльності Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького***

Хмельницький -2022

Актуальність дослідження зумовлена

- інтенсивним зростанням цінності та ролі інформації, інформаційних ресурсів та інформаційних технологій як у забезпеченні прав громадян на вільне перетинання державного кордону, прикордонної безпеки, так і у процесі прийняття управлінських рішень посадовими особами Державної прикордонної служби України (далі – ДПСУ)
- необхідністю забезпечення збереження та захисту інформації, дотримання прав громадян на інформацію та приватність, безпечного обігу, використання та обробки інформації в інформаційних системах відомчого та міжвідомчого значення ДПСУ, розвитку електронного урядування та електронної ідентифікації осіб
- динамічним збільшенням пасажиропотоку на державному кордоні, що супроводжується збільшенням потреб громадян у реалізації їх права на інформацію у сфері діяльності ДПСУ

такі тенденції потребують подальшого розвитку й оптимізації інформаційної діяльності зі зверненнями та запитами, висвітлення інформації, пов’язаної із функціонуванням ДПСУ

МЕТА НАУКОВОЇ РОБОТИ

- ✓ комплексний аналіз теоретичних та організаційних засад нормативно-правового регулювання інформаційних відносин у діяльності ДПСУ

- ✓ розроблення науково обґрунтованих висновків та пропозицій щодо підвищення ефективності інформаційних відносин і формулювання напрямків удосконалення їх нормативно-правового регулювання

ЗАВДАННЯ

- окреслити стан наукової розробленості інформаційних відносин у діяльності ДПСУ у сучасній правовій доктрині
- сформулювати методологічну основу дослідження
- визначити особливості та запропонувати поняття інформаційних відносин у діяльності ДПСУ
- установити й проаналізувати елементи структури інформаційних відносин за участю ДПСУ
- провести співвідношення змісту інформаційної безпеки і захисту інформації як складових прикордонної безпеки
- окреслити правові підстави інформаційних відносин у діяльності ДПСУ
- розкрити особливості правового режиму інформації з обмеженим доступом
- виявити організаційні засади інформаційних відносин в управлінні оперативно-службовою діяльністю ДПСУ
- узагальнити досвід інформаційної взаємодії у діяльності ДПСУ, визначити її напрямки
- узагальнити досвід інформаційної взаємодії у діяльності ДПСУ, визначити її напрямки

ЗАВДАННЯ

- узагальнити досвід інформаційної взаємодії у діяльності ДПСУ, визначити її напрямки
- з’ясувати зміст і розкрити інформаційну відкритість в аспекті комунікації ДПСУ з інформаційною сферою суспільства
- проаналізувати організаційно-правові аспекти, що впливають на забезпечення приватності у регулюванні інформаційних відносин
- розглянути особливості порядку реалізації прав громадян на звернення та запит на публічну інформацію у ДПСУ
- здійснити аналіз інформаційних загроз у сфері охорони державного кордону
- охарактеризувати правові засоби охорони інформаційних відносин (кримінальна, адміністративна, дисциплінарна та цивільно-правова відповідальність) у функціонуванні ДПСУ
- надати характеристику організаційно-правовим засадам забезпечення інформаційної безпеки в мережі Інтернет та в інформаційних системах ДПСУ
- розробити й обґрунтувати рекомендації щодо підвищення ефективності інформаційних відносин у діяльності ДПСУ
- запропонувати напрямки удосконалення нормативно-правового регулювання інформаційних відносин у діяльності ДПСУ

ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

ОБМІН

ЗАХИСТ

ПРИКОРДОННА БЕЗПЕКА

ЗАПИТ

суспільні відносини, що виникають під час обігу інформації у діяльності ДПСУ

ЗВЕРНЕННЯ

ВІРТУАЛЬНИЙ КОНТАКТНИЙ АНАЛІТИЧНИЙ ЦЕНТР

СЛУЖБА «ДОВІРИ»

ОХОРОНА

ОБІГ

ПРЕДМЕТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

Нормативно-правове регулювання інформаційних відносин у діяльності ДПСУ

ЕМПІРИЧНЕ ПІДҐРУНТЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

- узагальнення практики застосування чинного законодавства, рішень Колегії Адміністрації ДПСУ за 2018–2019 роки, щорічні (2014–2019 рр.) статистичні дані звернень громадян до ДПСУ
- звіти по роботі із запитами на публічну інформацію у ДПСУ (2011–2019 рр.)
- аналітичні довідки за результатами моніторингу веб-сайтів органів виконавчої влади (2019–2020 рр.)
- дані загальнонаціонального дослідження соціологічної служби Центру Разумкова (2019 р.)
- кількісні дані щодо пасажиропотоку осіб, які перетинають державний кордон України, та затриманих на державному кордоні нелегальних мігрантів (2017–2019 рр.)
- матеріали статистичних даних кількості дзвінків, що надійшли до служби «Довіра» (2016–2019 рр.)
- судова практика ЄСПЛ, судові рішення з Єдиного державного реєстру судових рішень
- результати анкетування, проведеного серед персоналу ДПСУ в кількості 620 осіб
- дані реєстру повідомлень щодо операцій з обробки персональних даних FRONTEX
- участь у міжнародному вебінарі EU Project «Pravo-Justice» «Захист персональних даних: досвід ЄС та України»
- проходження курсу «Персональні дані» на Національній онлайн-платформі з цифрової грамотності
- наукові, навчальні та довідкові видання
- власний службовий досвід авторки (проходження служби в Державній прикордонній службі України – 23 роки)

НАУКОВА НОВИЗНА
ОДЕРЖАНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

полягає в тому, що робота є одним із перших у вітчизняній юридичній науці комплексним і системним монографічним дослідженням, у контексті якого обґрунтовані теоретичні і практичні проблеми розвитку нормативно-правового регулювання інформаційних відносин у діяльності ДПСУ

Структура роботи

складається з вступу, п’яти розділів, які об’єднують 17 підрозділів, висновків, 19 додатків, що розміщені на 84 сторінках і списку використаних джерел (518 найменувань). Загальний обсяг наукової роботи становить 566 сторінки, з яких 386 сторінок основного тексту

ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ

СФОРМУЛЬОВАНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ, ВИСНОВКИ, ПРОПОЗИЦІЙ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ БУЛИ ВИКОРИСТАНІ І МОЖУТЬ У ПОДАЛЬШОМУ ВИКОРИСТОВУВАТИСЬ:

У НАУКОВО-ДОСЛІДНІЙ СФЕРІ

- **для подальших наукових досліджень загальнотеоретичних питань удосконалення правового регулювання відносин, об'єктом яких є інформація у сфері функціонування ДПСУ**

У НОРМОТВОРЧІЙ СФЕРІ

- **під час підготовки змін і доповнень до чинного законодавства, зокрема законів України «Про Державну прикордонну службу України», «Про прикордонний контроль», наказу Адміністрації Державної прикордонної служби України від 25.06.2007 № 472 «Про затвердження Положення про базу даних «Відомості про осіб, які перетнули державний кордон України»; при відпрацюванні проектів наказів та інструкцій, пов'язаних з обігом інформації у сфері охорони державного кордону**

ПРАКТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ

СФОРМУЛЬОВАНІ ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ, ВИСНОВКИ, ПРОПОЗИЦІЙ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ БУЛИ ВИКОРИСТАНІ І МОЖУТЬ У ПОДАЛЬШОМУ ВИКОРИСТОВУВАТИСЬ:

У ПРАВОЗАСТОСОВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

для вдосконалення практики застосування норм, що врегульовують обіг інформації у діяльності ДПСУ, ефективності впровадження державної інформаційної політики, забезпечення відкритості та прозорості у діяльності ДПСУ, підвищення ефективності отримання, обробки та захисту інформації, розпорядником якої є ДПСУ, загалом сприятимуть підвищенню прикордонної безпеки й забезпеченню розвитку інформаційної складової частини системи охорони державного кордону України

У ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ

- теоретичні положення, висновки та пропозиції можуть бути використані при викладанні таких навчальних дисциплін, як «Актуальні проблеми інформаційного права», «Теорія держави і права», «Інформаційна політика та інформаційна безпека», «Адміністративне право», «Кримінальне право»

Підтвердження результатів впровадження

- ✓ *акт впровадження Комітету Верховної Ради України з питань правової політики від 30 вересня 2020 року № 04-26/17-2020/172667(222259)*
- ✓ *акт впровадження Адміністрації Державної прикордонної служби України від 26 червня 2020 року Вх. № 37374/0/3-20*
- ✓ *акт впровадження Регіонального управління Морської охорони Адміністрації Державної прикордонної служби України від 12 червня 2020 року,*
- ✓ *акт впровадження Львівського прикордонного загону Західного регіонального управління від 26 травня 2020 року № 44/5519*
- ✓ *акт впровадження в освітній та науково-дослідній діяльності Національної академії Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького від 30 червня 2020 р. № 31/86*

Розроблена термінологія

УПЕРШЕ
ЗАПРОПОНОВАНО АВТОРСЬКІ ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ:

- **«інформаційні відносини у діяльності Державної прикордонної служби України»**
- **«інформаційна безпека у прикордонній сфері»**
- **«інформаційна діяльність Державної прикордонної служби України»**
- **«нормативно-правове регулювання інформаційної складової у діяльності ДПСУ»**
- **«правовий режим інформації з обмеженим доступом у діяльності Державної прикордонної служби України»**

Розроблена термінологія

УДОСКОНАЛЕНО

ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ЩОДО РОЗУМІННЯ ПОНЯТЬ:

- **«інформаційні відносини»**
- **«володіння інформацією»**
- **«офіційна інформація»**
- **«інформаційно-правовий статус»**
- **«інформаційна політика держави»**
- **«інформаційна взаємодія»**
- **«інформаційна сфера»**
- **«інформаційна відкритість»**
- **«інформаційні загрози»**
- **здійснено розмежування понять «безпека державного кордону» та «прикордонна безпека»**

Публікації

Основні теоретичні положення, висновки та пропозиції викладено в 55 наукових публікаціях, з яких:

- **дві монографії (одна одноосібна, одна колективна англійською мовою),**
- **розділ у книзі (англійською мовою),**
- **29 статтях – у фахових виданнях (23 з яких опубліковано у фахових виданнях України, 5 – у наукових періодичних виданнях інших держав (одна англійською мовою), 12 – у виданнях, які включені до міжнародних наукометричних баз),**
- **одній публікації, яка додатково відображає результати дисертаційного дослідження,**
- **у 23 тезах доповідей у збірниках матеріалів наукових конференцій**

Дякую за увагу!

Ел. адреса

id_kushniri@ukr.net